

ملیله زنجان، با کیفیت و گرانی

یک صنعتگر فعال در حوزه ملیله‌کاری که تجربه حضور در نمایشگاه‌های خارجی زیادی دارد، معتقد است: برای پیداکردن غرفه‌های صنایع دستی ایران باید به دنبال جاهای پرت و دور از چشم بود.

به گزارش ایسنا، محسن یزدان‌شناس حدود ۲۵سال در رشته ملیله‌کاری زنجان سابقه دارد و تاکنون در ۴۴نمایشگاه خارجی شرکت کرده است، می‌گوید: چون غرفه‌هایی که درجاهای پرت مثل جاهایی نزدیک دستشویی هستند، کمترین قیمت را دارند، مجری نمایشگاه‌های ایرانی هم برای آنکه سود بیشتری کنند، معمولاً همان غرفه‌ها را می‌گیرند و به صنعتگران اجاره می‌دهند.

او با بیان اینکه در نمایشگاه‌های متفاوتی از جمله چین، سنگاپور، ژاپن، کویت، قطر، ترکیه، اسپانیا، آلمان و یونان شرکت کرده است، می‌افزاید: در قانون کمرکی ما خروج جواهر و نقره از یک کشور قانونی نیست اما هر مسافری می‌تواند با خودش حداقل سه کیلو طلا یا نقره ببرد. ما نیز به واسطه اینکه مواد اولیه ملیله نقره است، از این روش استفاده می‌کنیم و گاهی اوقات هم کمی بیشتر از این مقدار را با خودمان بردیم اما گاهی با اینکه از سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری هم نامه داشتیم با مشکلات بسیاری مواجه شدیم. حتی چندبار هم به عنوان قاچاقچی با ما برخورد کردند.

این صنعتگر درساره چگونگی استقبال از نمایشگاه‌های خارجی چنین بیان می‌کند: استقبال از ملیله ایران خوب است اما چون ما در نمایشگاه‌های تخصصی

قلعهٔ راز آلود بمپور در دل بلوچستان

بلوچستان، سرزمینی ناشناخته، بکر و رازآلود است که چشم‌انتظار نشسته است تا کشف شود. سفر به بلوچستان پر از اتفاقاتی تازه است، یکی از این اتفاق‌ها تجربه قلعهٔ بمپور در دل کویر است. داغی خورشید تابان، انعکاس نور در ماسه روان و قلعه‌ای بر فراز یک تپه که در دل کویر می‌درخشد؛ «قلعهٔ بمپور».

بمپور، ایرانشهر، بلوچستان ایران؛ این نشانی می‌رسد به شهری که بیشتر از تاریخ قدمت دارد. سرزمینی رازآلود که باستان‌شناسان تنها اندکی از راز و رمزهای آن را پیدا کرده‌اند.

بمپور در واقع یک بارانداز میان شرق و غرب بوده است. تبادلات تجاری میان شوش و ایلام در غرب و سند پاکستان، افغانستان و هند در اینجا انجام می‌شده است. بمپور روزگاری مقر حکمرانی بلوچستان بوده‌است. این صحبت‌های سمیه‌درک زاده، باستان‌شناس این منطقه، از سابقهٔ تاریخی این شهر است.
دُرک زاده داستان قلعه را نیز این‌گونه روایت می‌کند: «قلعه‌ای که اکنون می‌بینیم، متعلق به دوره اسلامی است، اما پی‌یابی‌ها نشان می‌دهد که قلعه در دوران ساسانی ساخته شده است و برخی هم قدمت

دشواری است زیرا آنها از اندونزی با قیمت پایین کارگر آوردند و به نصف قیمت ایران ملیله تولید می‌کنند و اگر به ما هم سفارش می‌دهند به دلیل کیفیت کارمان است. این صنعتگر دربارهٔ فروش محصولاتش در اروپا نیز اظهار می‌کند: من که به هیچ وجه اروپا را قبول ندارم.

میراث فرهنگی و گردشگری

دست‌ما کمتر خرید می‌کنند.

یزدان‌شناس اضافه می‌کند: برخی از ایرانی‌هایی که درنمایشگاه ایتالیا شرکت می‌کنند، همراه خودشان خرما هم برای فروش می‌آورند. برای مثال کسی که فرش برای عرضه می‌آورد در کنار آن چند تن خرما هم می‌آورد که تمام خرمایش را می‌فروشد و فرش‌هایش را که معمولاً، به دلیل قیمت بالا، طرفدار ندارند نمایش می‌دهد. برای مثال اگر در چین زعفران عرضه کنی، به خوبی فروش می‌رود که فکر کنیم تا چند سال آینده آن را هم دیگر نمی‌توان فروخت زیرا پیاز زعفران ایران به افغانستان و پاکستان قاچاق می‌شود و افغانی‌ها همان زعفران را با قیمت پایین‌تر عرضه می‌کنند.

او دربارهٔ جایگاه ملیله ایران در کشورهای دیگر می‌گوید: ما از نظر کمیت در دنیا جایگاهی نداریم اما از نظر کیفیت جایگاه خوبی داریم. تکنیک‌های ملیلهٔ زنجان در طول سال‌های زیاد پخته شده است اما نمی‌توانیم از نظر کمیت هیچ کجای دنیا را بگیریم. در حال حاضر ملیلهٔ اندونزی مطرح است زیرا از ابزارهای ماشینی نیز برای تولید استفاده می‌کنند و کارشان صرفاً دستی نیست. کیفیت‌کاری‌های ما هم پایین‌است اما به دلیل جمعیت زیادی که دارند خیلی ارزان کار می‌کنند بنابراین آنها هم از نظر کمیت جایگاه خوبی را به خودشان اختصاص داده‌اند.

این صنعتگر با اشاره به اینکه روسیه هم ملیله می‌سازد، توضیح می‌دهد: اگر مهد ملیلهٔ ایران را زنجان بدانیم، آنها هیچ وقت حاضر نشدند با مواد بی‌کیفیت کار کنند اما در اصفهان با مواد بی‌کیفیت و به وسیله دستگاه‌های ریخته‌گری مس ملیله می‌سازند و وقتی که از نقره به عنوان روکش آن استفاده کردند، آن را به بازار عرضه می‌کنند. وقتی اصفهانی‌ها متوجه شدند مردم قدرت خرید ندارند تصمیم گرفتند مواد اولیه را تغییر

آموزش‌های رایگان بزرگترین لطمه را به ملیلهٔ زنجان می‌زنند، گرچه سازمان فنی و حرفه‌ای رسالت خود می‌داند که به عنوان یک نهاد آموزشی این حرفه را آموزش دهد. سازمان‌های ما وقتی به کاری نیاز داشته باشند، اسم آن را هنر یا صنعت می‌گذارند و زمانی هم که اصلاً لازم نداشته باشند، می‌گویند کار کارگری است

دهند، در حالی که زنجانی‌ها این کار را نمی‌کنند و شاید یکی از دلایلی که این استان از کمیت عقب مانده همین موضوع است. یزدان‌شناس می‌افزاید: کمیت ملیله در ۱۵سال اخیر نسبت به قبل بیشتر یا حداقل ۱۰برابر شده است اما کیفیت کمی پایین آمده است. شاید در زنجان اسنادهای بنامی که مهر بفروشدند پنج نفر باشند اما صنعتگران دیگری که در این رشته مشغول‌اند سعی می‌کنند ارزان کار کنند.

او دربارهٔ آیندهٔ ملیله‌در زنجان توضیح می‌دهد: دیگر هیچ شاگردی توانایی تحمل اینکه پنج سال کنار استادش کار کند را ندارد. به همین دلیل با شرکت در دوره‌های چند ماهه‌ای که سازمان فنی و حرفه‌ای به صورت رایگان برگزار می‌کند، مشغول به کار می‌شوند و حتی استادان دیگر را هم نمی‌پذیرند. به عقیدهٔ من، آموزش‌های رایگان بزرگترین لطمه را به ملیلهٔ زنجان می‌زنند، گرچه سازمان فنی و حرفه‌ای رسالت خود می‌داند که به عنوان یک نهاد آموزشی این حرفه را آموزش دهد. سازمان‌های ما وقتی به کاری نیاز داشته باشند، اسم آن را هنر یا صنعت می‌گذارند و زمانی هم که اصلاً لازم نداشته باشند،

دره‌تخت، کشتزار انواع گل های صادراتی

دره‌تخت بین دو منطقهٔ حفاظت‌شدهٔ اشترانکوه و پناهگاه حیات وحش سفیدکوه، منطقه‌ای زیبا و منحصر به فرد از توابع بخش مرکزی شهرستان ازنا و ۱۰ کیلومتری جنوب این شهرستان و در منتهی‌الیه جنوب غربی منطقه حفاظت‌شده اشترانکوه قرار دارد. به گزارش ایسنا، این منطقه سه در ارتفاع ۲۰۰۰ متری از سطح دریا، در دامنهٔ جنوبی قلهٔ ۴۱۵۰ متری «سن‌بران» در میان دره‌ای به همین نام، به فاصلهٔ تقریبی ۱۰۰ متر از روستای دره‌تخت واقع شده است.

منصور درویشی، رئیس اداره حفاظت محیط زیست ازنا، با بیان اینکه روستای دره‌تخت اخیراً به دهکدهٔ گردشگری تبدیل شده است، می‌افزاید: این روستا از زیباترین روستاهای طبیعی منطقه و نزدیک‌ترین و آسان‌ترین مسیر دسترسی به منطقهٔ حفاظت‌شدهٔ اشترانکوه است.

به‌گفتهٔ او، قرارگرفتن دره‌تخت بیسن دو منطقهٔ حفاظت‌شدهٔ اشترانکوه و پناهگاه حیات وحش سفیدکوه ازنا و تنوع زیستی بالا، وجود سراب‌ها، دره های زیبا و ارتفاعات پوشیده از برف حتی در فصول گرم سال، وجود عشایر کوچ‌رو در بهار و تابستان در این ناحیه، خانه‌های ساخته‌شده از سنگ، کشتزارهای انواع گل‌های صادراتی، کندوهای عسل و واحدهای آبی‌پروری زمینهٔ مناسبی را برای جذب گردشگران، کوهنوردان و زمین‌شناسان به وجود آورده است. این منطقه هرساله پذیرای شمار زیادی از افراد علاقه‌مند به طبیعت از نقاط مختلف کشور است و

رئیس اداره حفاظت محیط زیست ازنا می‌گوید: ریزش و تجمع برف نیز در ماه‌های سرد سال در کف دره، آن را به یخچال تبدیل می‌کند که یکی از چشم‌اندازهای زیبا و مورد توجه مردم دیار لرستان و دیگر استان‌های کشور است.

وی ادامه می‌دهد: وجود این یخچال‌ها، رودها و سراب‌های ناشسی از ذوب برف‌ها در فصل تابستان این منطقه را به یکی از کانون‌های آبگیر دائمی منطقه تبدیل کرده که علاوه بر رونق کشاورزی جلوهٔ خاصی به این منطقه داده است. دره‌تخت، به‌دلیل قرارگرفتن روستا در مسیر دسترسی به منطقهٔ گردشگری کمندان و تونل برفی و سدّی به همین نام، می‌تواند یکی از قطب‌های گردشگری این ناحیه و حتی استان لرستان باشد.